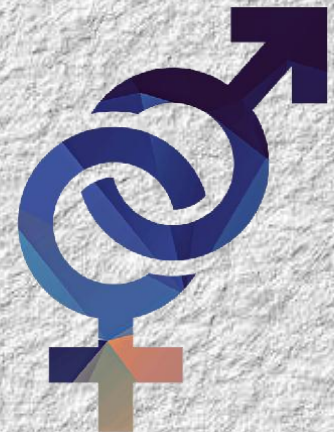

Житомирський державний університет
імені Івана Франка

Гендерна політика – історія і сучасність

Гендерна політика... Що це?

Це поняття в Україні з'явилося нещодавно. Що ж таке гендер?

Гендер – це змодельована суспільством та підтримувана соціальними інститутами система цінностей, норм і характеристик чоловічої і жіночої поведінки, стилю життя та способу мислення, ролей та відносин жінок і чоловіків, набутих ними як особистостями в процесі соціалізації, що насамперед визначається соціальним, політичним, економічним і культурним контекстами буття й фіксує уявлення про жінку та чоловіка залежно від їх статі.

Термін «гендер» був уведений у науковий обіг американським психоаналітиком Робертом Столлером наприкінці 60-х років ХХ ст. – він запропонував використовувати для позначення соціальних і культурних аспектів статі поняття «гендер» (англ. gender – рід), яке до того використовувалося тільки у біологічному та фізичному значенні для позначення роду, а після запропонованого відділилося до значення соціального та культурного.

Гендерна політика... Що це?

Політика є тією сферою суспільства, яка активно впливає на соціальну діяльність у цілому. Гендеризація політики стає об'єктивною потребою розвитку.

Гендерна політика – визначення міжнародними органами та державами, політичними партіями основних гендерних пріоритетів і фундаментальних цінностей, принципів і напрямів діяльності, відповідних методів та способів їх втілення, спрямованих на утвердження рівних прав, свобод, створення умов, можливостей і шансів, гарантій забезпечення рівного соціально-політичного статусу чоловіків і жінок, на розвиток гендерної демократії та формування гендерної культури у суспільстві.

Гендерна культура - індивідуально-особистісна характеристика, частина загальної культури суб'єкта, що містить гендерну компетентність, гендерну картину світу, специфічні ціннісні орієнтації й моделі поведінки.

Гендерний підхід все більше проникає в сфери політичного врядування і управління, стає реальною політичною силою впливу на забезпечення розвитку, рівності та миру.

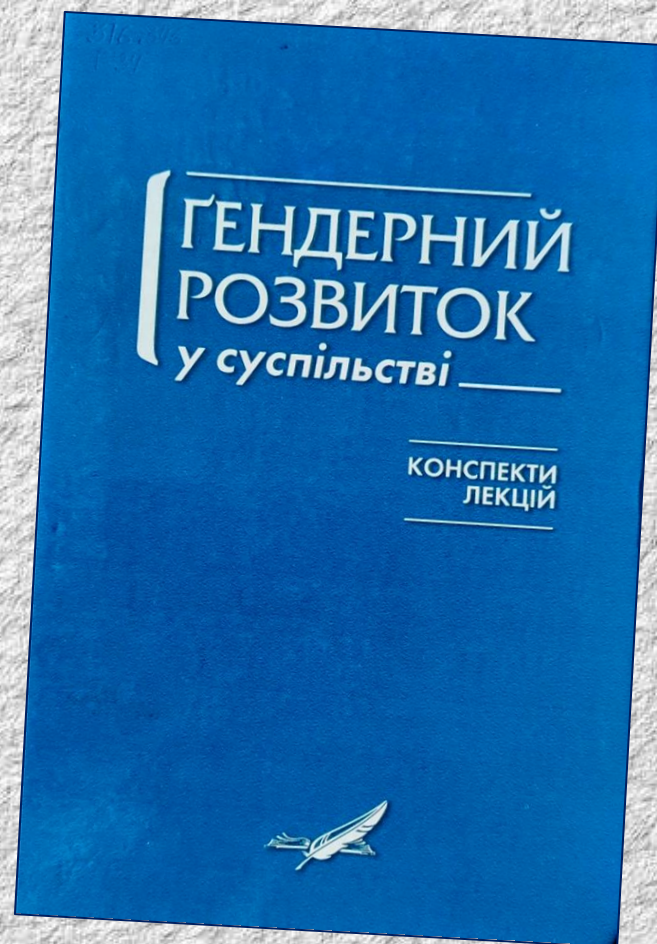
**Основи теорії гендеру : навч. посіб. – Київ : К. І. С.,
2004. – 536 с.**

**Навчальний посібник
спрямований на те, щоб цілісно
й у систематизованій формі
подати основні поняття,
структуру й тематику
гендерних досліджень як предмета
міждисциплінарного вивчення.
Тут систематизовано
викладено як основи гендеру,
так і способи його
побутування в різних суспільних
сферах та соціальних інститутах.**

Гендерний розвиток у суспільстві : (конспекти лекцій). – 2-ге вид. – Київ : Фоліант, 2005. – 351 с.

Посібник є конспективним викладом змісту тем навчальних курсів з широкого кола гендерних проблем. Особливу увагу приділено питанням гендерної рівності, правовому забезпеченню гендерної рівноваги, інтеграції гендерних підходів у педагогічному вихованні, літературознавстві, формуванні культури міжстатевих відносин.

**Хрестоматія навчальних програм з проблем
гендерного розвитку. – Київ : Фоліант, 2004. – 387 с.**

**Хрестоматія включає
зібрання відібраних на
конкурсній основі навчальних
програм широкого гендерного
спектру в соціальній, правовій та
економічній сферах
життєдіяльності суспільства.
У виданні представлені
навчальні курси з гендерної
педагогіки і психології,
гендерних аспектів права,
економічного розвитку
суспільства, його захисті,
охороні здоров'я тощо.**

Ткалич М. Г.

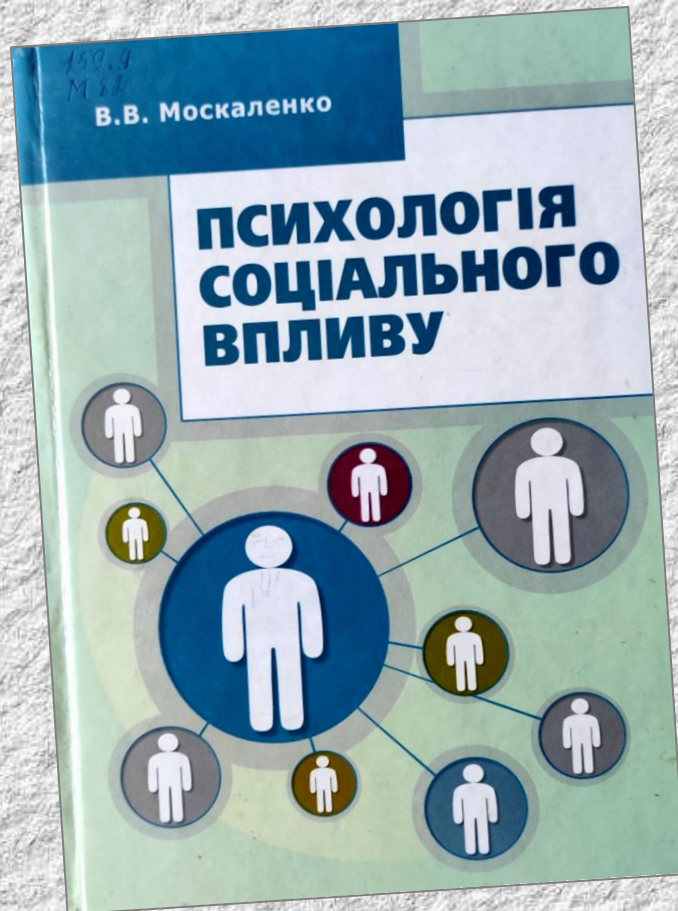
Гендерна психологія : навч. посіб. / М. Г. Ткалич. – Київ : Академвидав, 2011. – 245 с.

Стереотипне розуміння статі, різноманітні упередження щодо відносин чоловіків і жінок у суспільній та міжособистісній сферах формувалися тисячоліттями. Цивілізаційний прогрес значною мірою позбавив актуальності погляд на чоловіків і жінок як на "сильну" і "слабку" половини людства. Нове бачення цієї проблеми пропонують гендерні концепції, що проголошують рівноправність статей як передумову суспільної гармонії. Цей принцип покладено в основу пропонованого навчального посібника.

Москаленко В. В.

**Психологія соціального впливу : навч. посіб. для студ.
вищ. навч. закл. / В. В. Москаленко. – Київ : Центр учб.
д-ри, 2007. – 447 с.**

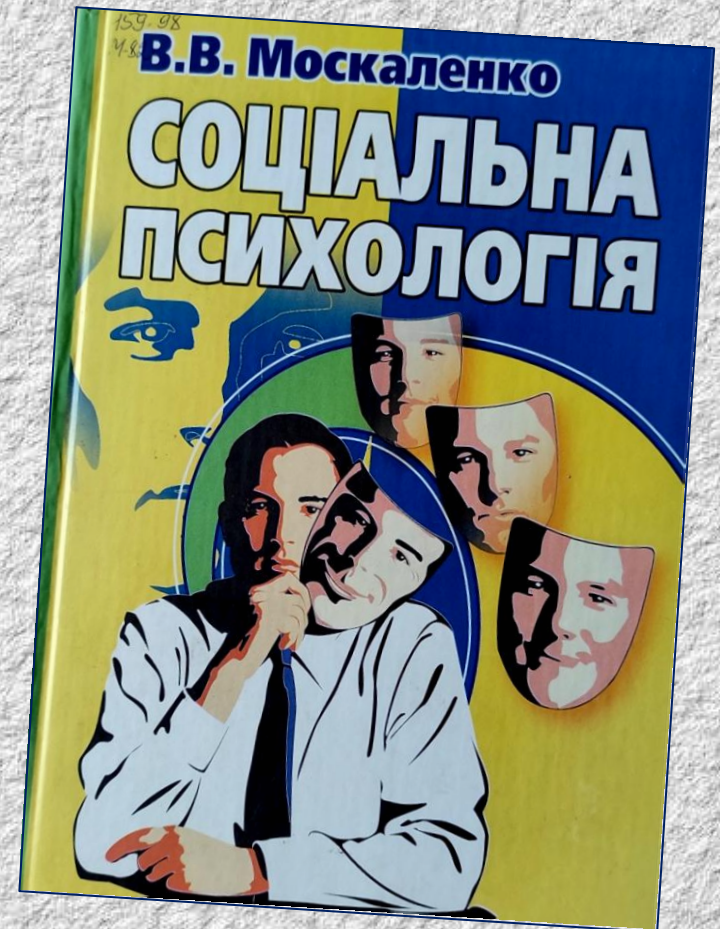
У посібнику викладено основні відомості, що розкривають природу соціального впливу у всій різноманітності виявлень: в ситуації впливу людини на людину, соціального тиску групи на людину, впливу натовпу на людину. Велику увагу в посібнику приділено засобам та технікам, які використовуються з метою впливу на людину.

Зміст посібника розкривається на основі новітніх досягнень сучасної соціально-психологічної науки. Теоретичний матеріал ілюструється прикладами, описами експериментів. Посібник містить тестовий матеріал, вправи, поради, рекомендовану літературу до кожного розділу.

Москаленко В. В.

Соціальна психологія / В. В. Москаленко ; М-во освіти і науки України, Акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. – 2-ге вид., випр. та допов. – Київ : Центр учб. л-ри, 2008. – 624 с.

В підручнику викладено основні теми загального курсу соціальної психології на основі сучасних досліджень в цій галузі. Проблеми, які висвітлюються, відображають новий погляд на стан соціально-психологічної науки і відповідають тим потребам в соціальних знаннях, які склались в суспільстві на даному етапі. Зміст, що викладено в темах підручника, розкривається на основі досліджень сучасної соціальної психології. Теоретичний матеріал ілюструється прикладами, описами експериментів, в ньому є тестовий матеріал, вправи, рекомендовано літературу до кожної теми.

Кравець В.

Гендерна педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. пед. закл. освіти / Володимир Кравець. – Т. : Джура, 2003. – 415 с.

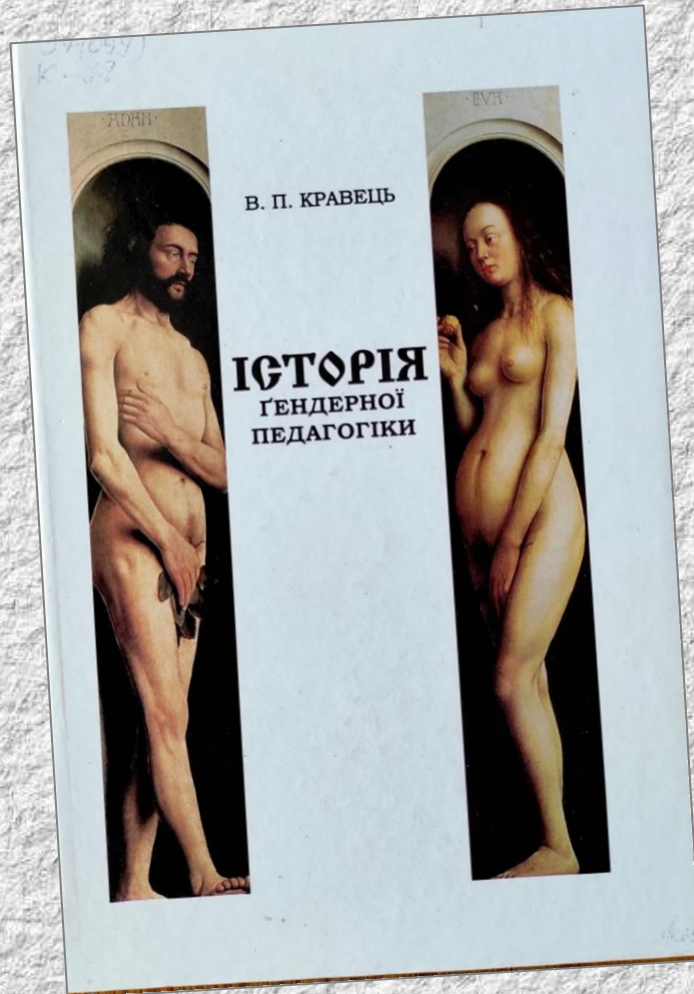
Спираючись на багатий теоретичний матеріал, у тому числі на найновіші дані різних наук, що вивчають гендерну проблематику, автор висвітлює весь спектр гендерних і сексуальних проблем в освіті і педагогіці.

Гендерна педагогіка : хрестоматія / За ред. Вікторії Гайденко = Gender pedagogy : A reader / ed. by Victoria Haydenko. – Суми : Унів. кн., 2006. – 313 с.

**У хрестоматії подано
найсучасніший матеріал з
гендерної педагогіки
вітчизняних і зарубіжних авторів,
праці яких уперше перекладені
українською.**

Кравець В. П.
**Історія гендерної педагогіки : навч. посіб. для студ. вищ.
навч. закл. / В. П. Кравець. – Т. : Джура, 2005. – 439 с.**

У посібнику розглядається історія гендерних, шлюбно-сімейних та сексуальних стосунків, а також представлена педагогічна сторона цієї проблематики, а саме – характер підготовки молоді до міжстатевого спілкування, шлюбу та сім'ї у різні історичні періоди.

Гендер і сексуальність : хрестоматія / за ред. Вікторії Гайденко = Gender and sexuality : A reader / ed. by Victoria Haydenko. – Суми : Унів. кн., 2011. – 140 с.

**У хрестоматії подано
найсучасніший матеріал з
гендерних та феміністських
досліджень зарубіжних авторів.**

Товкач І. Є.

**Хочу бути мамою, хочу бути татом : навч.-метод. посіб. /
І. Є. Товкач ; М-во освіти і науки, молоді та спорту
України. – Київ : Слово, 2012. – 366 с.**

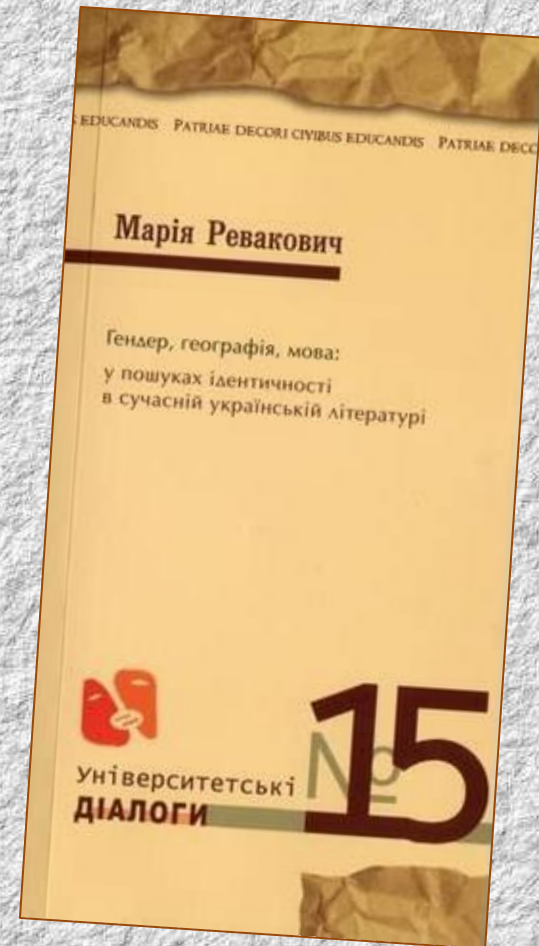

Посібник пропагує ідею психологічної рівності статей і взаємозамінності гендерних ролей, виховання моральних якостей, розвитку самодостатності й відповідальності особистості. У посібнику розкривається сучасний зміст роботи з гендерного виховання дошкільнят в умовах співпраці дошкільного навчального закладу з родичами: висвітлюються теоретичні аспекти та методичні рекомендації у контексті сучасної парадигми виховання особистості дошкільника.

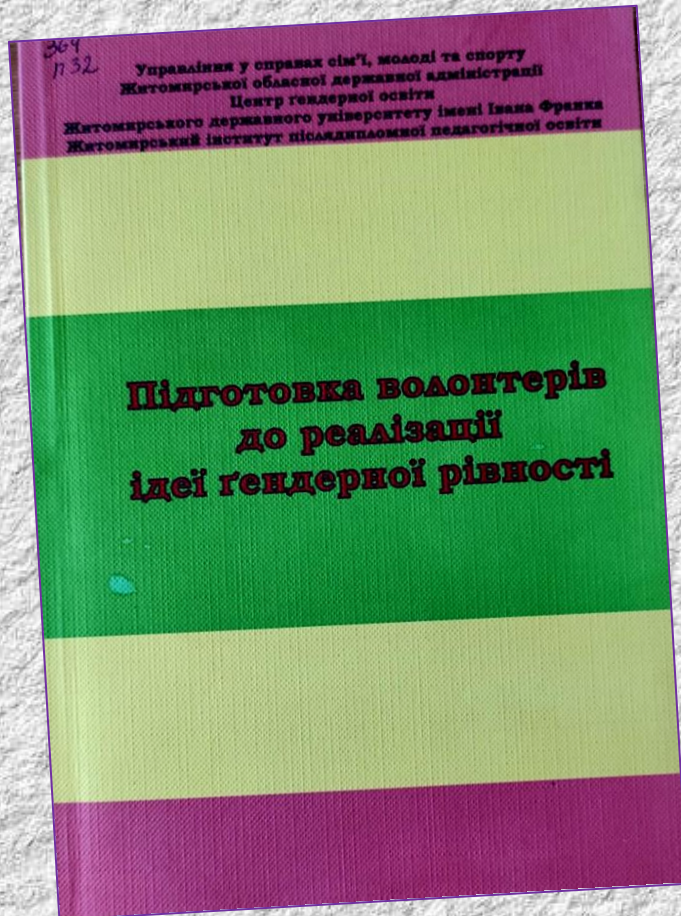
Ревакович М.

Гендер, географія, мова: у пошуках ідентичності в сучасній українській літературі / М. Ревакович ; Центр гуманіт. дослідж. Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка. – Київ : Смолоскип, 2012. – 67, [2] с.

На прикладі літератури останніх двадцяти років авторка показує, як виникають і розвиваються нові культурні ідентичності у пострадянській Україні. Розглядаючи шляхи і спроби деколонізації української літератури, авторка аналізує зображення місця як неповторного історичного простору, появу жіночих голосів та багатомовність сучасних авторів.

**Підготовка волонтерів до реалізації ідеї гендерної рівності /
Упр. сім'ї та молоді Житомир. облдержадмін., Центр гендер.
освіти. – Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2009. – 158 с.**

У виданні представлена технологія підготовки волонтерів закладів освіти та громадських об'єднань до реалізації ідеї гендерної рівності. Структура методичних рекомендацій містить розгорнуті плани тренінгових занять, напрацювання волонтерів, досвід проведення масових заходів на гендерну тематику. Адресовано освітянам, спеціалістам відділів у справах сім'ї молоді та спорту, соціальним працівникам, студентам, представникам громадськості, які працюють над утвердженням ідеї гендерної рівності в українському суспільстві.

Проблеми гендерної рівності в галузі освіти / [публ. підготувала О. Кисельова]. – Київ, 2018. – 30 с.

У публікації наведено огляд та критичний аналіз проблем гендерної рівності у галузі освіти, які були оприлюднені в гендерному бюджетному аналізі програм, що фінансувалися з державного та місцевих бюджетів в Україні. У звіті розглядається роль державної політики та бюджетних програм у ліквідації гендерних проблем та викликів. Крім того, містяться рекомендації, яким чином уряд може забезпечити ефективність своєї політики та державних послуг у подальшій роботі з усунення виявлених гендерних розривів і досягнення рівності.

Проблеми гендерної рівності в галузі культури та мистецтва / [публ. підготувала О. Кисельова]. – Київ, 2020. – 30 с.

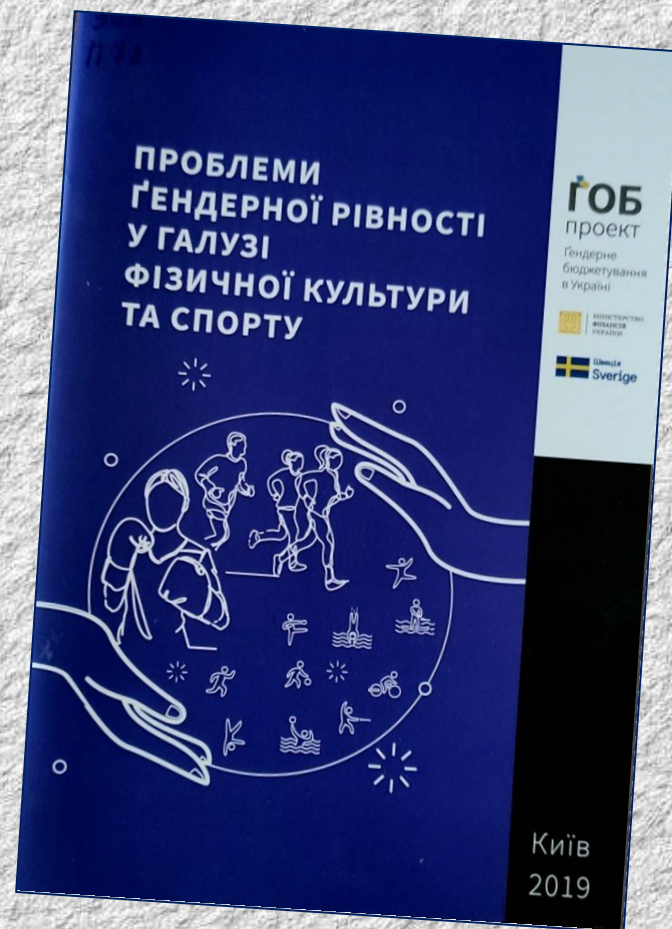

У цій публікації наведено огляд та критичний аналіз проблем гендерної рівності у галузі культури і мистецтва, які були виявлені в результаті гендерного аналізу програм, що фінансувалися з державного та місцевих бюджетів в Україні.

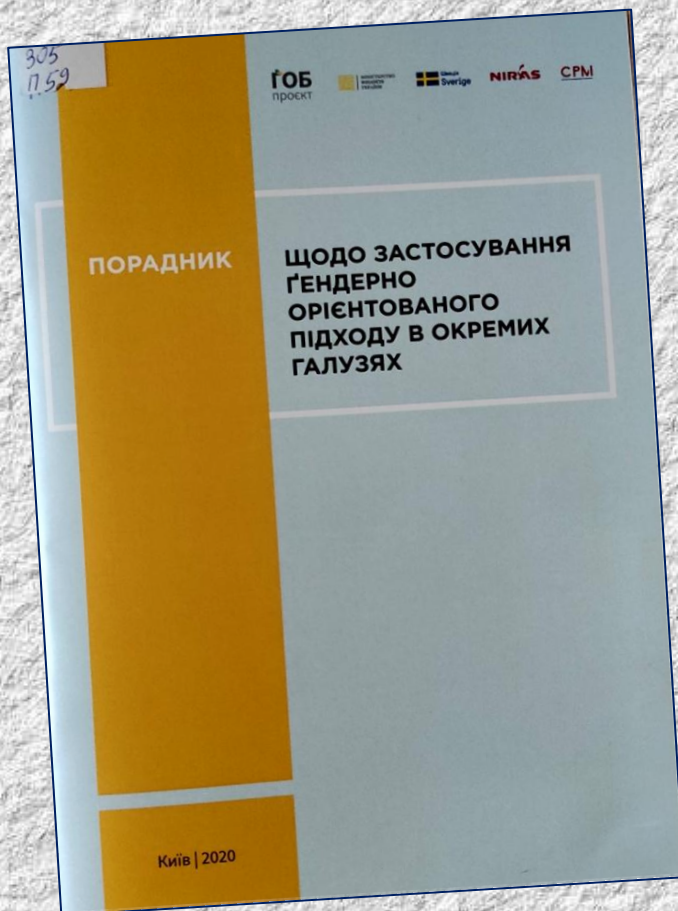
Проблеми гендерної рівності в галузі фізичної культури та спорту / [публ. підготувала О. Кисельова]. – Київ, 2010. – 26 с.

У публікації наведено огляд та критичний аналіз проблем гендерної рівності у галузі фізичної культури та спорту, які були виявлені в рамках проведення бюджетного аналізу програм, що фінансувалися з державного та місцевих бюджетів в Україні.

У звіті розглядається роль державної політики та бюджетних програм у ліквідації гендерних проблем та викликів.

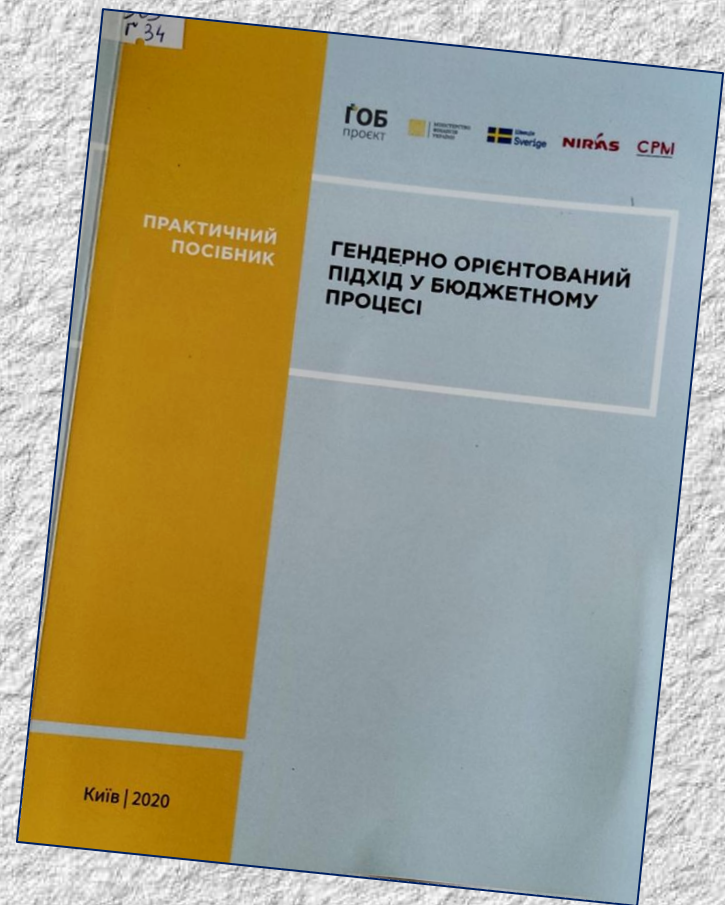
Порадник щодо застосування гендерно орієнтованого підходу в окремих галузях / [Т. Іваніна та ін.] ; М-во фінансів України. – Київ : Віваріо, 2020. – 48 с.

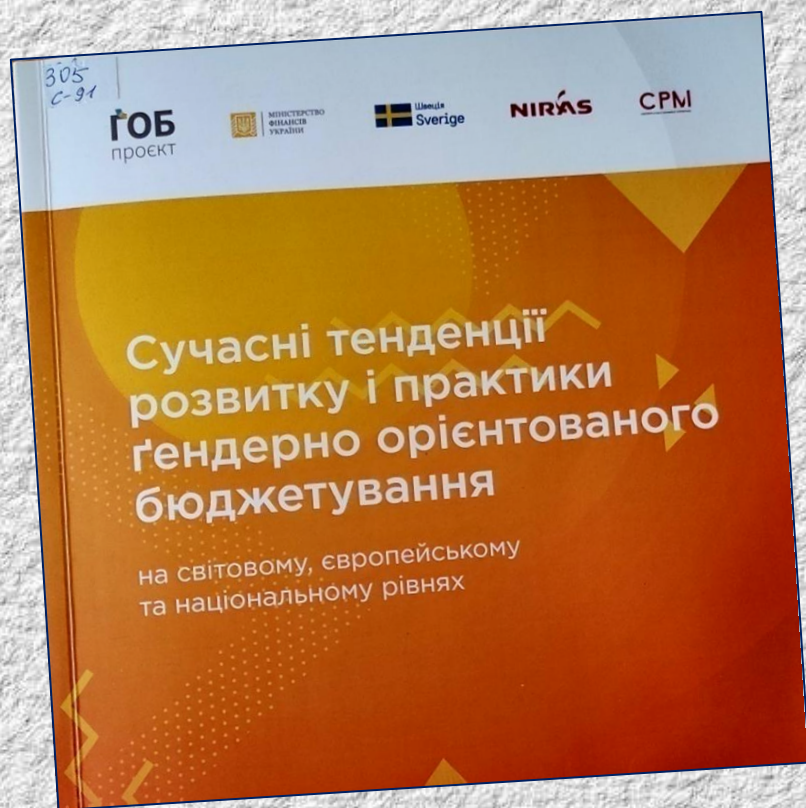
Порадник розроблений на допомогу державним службовцям та посадовим особам місцевого самоврядування для застосування гендерно орієнтованого підходу при формуванні та реалізації політики на галузевому рівні. Він містить інформацію щодо гендерних проблем, які існують в окремих галузях економіки, орієнтовний перелік гендерних показників та приклади врахування гендерних аспектів у бюджетних програмах.

**Гендерно орієнтований підхід у бюджетному процесі :
практ. посіб. / [Т. Іваніна та ін.] ; М-во фінансів України. –
Київ : Віваріо, 2020. – 88 с.**

Пропонований практичний посібник розроблений на допомогу головним розпорядникам бюджетних коштів та іншим учасникам бюджетного процесу для врахування гендерних аспектів у процесі планування, реалізації та звітування про виконання програм, які фінансуються з державного та місцевих бюджетів. Метою посібника є створення цілісного бачення гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі, розкриття особливостей та практичних аспектів методики проведення гендерного аналізу бюджетних програм.

Сучасні тенденції розвитку і практики ґендерно орієнтованого бюджетування на світовому, європейському та національному рівнях / М-во фінансів України, Sverige. – Київ, 2020. – 129 с.

Ця публікація має на меті підвищення знань та спроможності державних службовців, осіб, які приймають рішення, адвокатів ґендерної рівності та активістів громадянського суспільства щодо новітніх тенденцій розвитку та практик ґендерно орієнтованого бюджетування (ГОБ). Публікація підготовлена на основі презентацій циклу вебінарів міжнародних та національних експертів з проблем управління державними фінансами, аналізу політики та оцінки програм, соціальної інтеграції, ґендерного бюджетування та ґендерного аудиту.

**Кисельова О.
Гендерний вимір пандемії COVID-19 / О. Кисельова. –
Київ, 2020. – 45 с.**

Пандемія COVID-19 завдає відчутних ударів не тільки світовій фінансово-економічній системі, але й суттєво впливає на права людини та гендерну рівність. Публікація містить дослідження про вплив пандемії на життя жінок та чоловіків в Україні.

**Віртуальну виставку підготувала
бібліотекар абонементу №1
Кухарчук Алла Євгеніївна
Кількість джерел: 20**